

Fomo ya *Mpfumelelo ya Nsawutiso wa Xitsongwatsongwana xa *Human Papillomavirus* (HPV)

Ndzawulo ya Rihanyu na Ndzawulo ya Dyondzo na vatirhisai van'wana vat a tivisa nongonoko wa nsawutiso wa xitsongwatsongwana xa *Human Papillomavirus* (HPV) eswikolweni tanihi xipheu xa nongonoko wo katsakanya wa Rihanyu Eswikolweni wa Misava (ISHP). Nongonoko wa nsawutiso wa HPV wu kongome eka ku hunguta nhlayo y timhangu ta mfukuzani laha tikweni. Mfukuzani ya xivelekelo i muxaka wa mfukuzani lowu nga toloveka eka vavasati naswona vavasati vo tala va lova hikwalaho ka yona. HPV, leyi tlulelaka hi ku hlangana ka le masangwini, i xivangelo lexikulu xa mfukuzani ya xivelekelo. Ntlulelo wa HPV wu nga hungutiwa loko swinhwenyatana swo ku ma nsawutiso ka ha ri masunguleni leswi nga ta hunguta khombo ra ku khomiwa hi mfukuzani ya xivelekelo va ha ri vantsongo.

Nsawutiso wa HPV wu nyikeriwa eka vanhwenyana hinkwavo lava nga eka giredi ya 4 lava nga na malembe ma nkaye kumbe ku tlula. Nsawutiso wa HPV wu nyikiwa ka birhi, wo sugula wu ta nyikiwa hi HPV hi Nyenyenyankulu/ Dzivamusoko naswona wa vumbirhi wu ta nyikiwa hi Ndzati/Hlangula endzhaku ka tin'hweti ta 6. Ku nghenelela eka nongonoko wa nsawutiso wa HPV i wo tinyiketela naswona xihundla xa n'wana wa wena xi ta hlayisiwa. MUTswari/muondli/muhlayisi wa vanhwenyana hinkwavo va Giredi ya 4 va ta komberiwa ku sayina pheji leyi. Tihlanganisi na nhloko ya xikolo kumbe tiliniki ya le kusuhi loko u lava mahungu hi xitalo.

Tiva leswaku nsawutiso lowu awu nge nyikiwi vanhwenyana va malembe ma lehansi ka 9, kumbe loko va ha ku suka ku vabyeni, kumbe loko va vabya swinene hi siku ra nsawutiso. Nsawutiso wa HPV nakambe a wu nge nyikiwi vanhwenyana llava nga biha emirini kumbe lava se va nga sawutisiwa eka HPV.

U komberiwa ku tatisa no sayina fomo leyi nga laha hansi, na ku nyika mahungu hi rhanyu ra n'wana wa wena eka tlhelo lerin'wana ra fomo na ku vuyisela fomo leyi exikolweni.

***Mpfumelelo swi vula ku nyika pfumela leswaku n'wana wa wena a nghenelela eka nongonoko lowu.**

**** Vanhwenyana wa malembe ya 12 na ku tlula va nga nyika mpfumelelo hi ku sayina laha .**

Tsema Laha

**Xilipi xa Nhlamulo hi Nsawutiso wa HPV: :
naswona**

Vito ra mudyondzi: _____

Nomboro ya I.D. ya mudyondzi : _____

Vito ra Xikolo : _____

**U komberiwa ku tata matlhelo hinwawo ma xiyenge lexi
u ttherisela exikolweni**

Xivongo : _____

Siku ro velekiwa _____

Giredi : _____

Mina _____ ndzi nyika mpfumelelo eka n'wana wa mina
(Vito ra mutswari/muondli/muhlayisi) (thunya laha swi nga fambelaniki)

_____ ku kuma mirhi yimbirhi ya nsawutiso wa HPV.
(vito na xivongo swa n'wana)

Ndza swi twisisa leswaku ku bghenelela eka nsawutiso lowu wa HPV i wo tinyiketela Kunene.

Nsayino wa Mutswari/Muondli/Muhlayisi

Siku: _____

**** Vanhwenyana wa malembe ya 12 na ku tlula
va nga nyika mpfumelelo hi ku sayina laha**

Makhalekhinini: _____

Swo tala hi nsawutiso wa HPV

1. **Nsawutiso wu hlayisekile** naswona a wu na nxungeto wo vonaka eka nhwenyana.
2. Nsawutiso wu ta nyikiwa hi nayiti hi tnese ;eti nga ta endza eswik-olweni.
3. Nsawutiso wu tlhaviwa evokweni hi hala henhla ka rona.
4. N’wana u ta twa ku tlhaviwa ka nayiti.
5. Endzhaku ka nsawutiso voko ra wena ri nga ha pfimbela kumbe ri va na mafelangati.
6. U nga toti nchumu evokweni ku papalata ntlulelo wa mavabyi.
7. Swi nga endlela leswaku u hisa ka miri, u pandza hi nhloko, riphume kumbe u titwa onge wa titivala.
8. Loko xin’wana xa swiphiquo leswi xi nyanya famba etliliniki ya le kusuhi kumbe exibedlhele naswona u famba na khadi ra wena ra nsawutiso wa HPV.
9. Nakambe u mangala mhangu leyi eka nhloko ya xikolo xa wena kumbe mudyondzisi loko u vuyela exikolweni.
10. Mahungu hinkwawo lama nga nyikiwa laha ma ta va ya xihundla.

Tsema Laha

U komberiwa ku tatisa xiyenge lexi

Matimu ya swa Rihanyu

Hlamula “Ina” kumbe “ E -e” hi mfungho wa X eka xibokisana lexi nga laha

Eka nkarhi lowu nga hundza xana n’wana wa wena wa nhwenyana kale a nga van a switandzhaku swo biha hikwalaho ka nsawutiso wo karhi kumbe swiphiquo swo karhi endzhaku ka nsawutiso? (Xikombiso xa aleji)

Ina

E-e

Loko ku ri ina hlamusela leswi nga humelela:

Xana n’wana wa wena wa nhwenyana u na xiphiquo xa ku huma ngati swi nga heli?
(Loko o tsemiwa swi teka nkarhi xana ku va ngati yi yima ku huma)

Ina

E-e

Loko ku ri ina hlamusela: